

Föreningen Islandssamlarna
c/o Per Hanner
Wittstocksgatan 2
115 24 STOCKHOLM

Rapport september 1985
(Nr 61)

Kära vänner!

Så drar det ihop sig till höst igen och det ger oss anledning att med friska krafter åter intressera oss för vår gemensamma och angenäma hobby.

Islandsklubben i Göteborg firade i våras sitt 20-årsjubileum med utställning, jubileumsmiddag och auktion. I samband med dessa aktiviteter fick man en hel del nya medlemmar, som vi hälsar välkomna i föreningen.

Auktionen gav dock inte förväntat resultat. Det såldes bara för c. 16 tkr (mot 50 tkr vid höstauktionen 1984), vilket betyder att den gav ett mindre underskott. Resultatlistan medföljer denna rapport. Med anledning härav har styrelsen beslutat att inte under hösten ordna någon auktion eller offert. I stället får vi väl glädjas åt den stora auktion, som Postiljonen AB i Malmö i oktober ordnar på Holger Crafoords berömda Islands-samling, låt vara att de dyrare objekten väl inte är överkomliga för normala kassor.

Sedan sist har det hållits några utställningar. De finaste utmärkelserna inom vår förenings område är väl de vermeilmedaljer för Islands-exponat, som Ingvar Andersson och Hålfdan Helgason erövrade vid NORDIA 1985 i Helsingfors. Vi gratulerar dessa och andra duktiga pristagare.

Som vanligt vid denna tid på året har vi några medlemmar som glömt att betala sin årsavgift för innevarande år. Hör Du till dem, finner Du Ditt nummer i förteckning på nästa sida. Jag vädjar till dessa att snabbt inbetala, så att vi slipper besväret och kostnaden med individuella kravbrev.

Ha det så bra, och Du som har möjlighet att komma till våra möten välkommen till dem!

Sekreteraren

Höstens
sammanträden

Stockholm. Lokal Tony Bjellefors' kontor, Drottninggatan 56, 4 tr.

Tid kl. 19.30.

Torsdagen den 19 september: Engelsk militärpost på Island visas av Leif Nilsson (programmet uppskjutet från i våras).

Tisdagen den 15 oktober Program för dessa

Onsdagen den 13 november tre tillfällen ännu

Tisdagen den 10 december ej fastställda

Göteborg. Lokal Norska Sjömanskyrkan, Skånegatan 16.

Tid kl. 19.30 andra tisdagen i varje månad. Obs ändrad lokal och dagar! Program i annons i Göteborgs-Posten söndagen före mötesdagen.

Obetalda
medlems-
avgifter
för 1985

Om Du inte med hundra procentig säkerhet vet med Dig att Du betalt medlemsavgiften: se efter om Ditt medlemsnummer (som finns både på kuvertet från föreningen och i medlemsförteckningen) finns med i listorna härnedan. Om så är fallet, skynda Dig att betala!

a) Följande skall betala 50:- kr till postgiro 26 73 70-5, Islandsklubben i Göteborg

91 G	199 G	300 G	391 G	564 G
97 G	210 G	301 G	550 G	568 G
148 G	297 G	370 G	559 G	578 G
163 G	298 G	378 G	560 G	594 G

b) Följande skall betala till postgiro 40 29 57-5, Föreningen Islandssamlarna eller - om de bor i ett land varifrån man inte kan inbetala till svenskt postgirokonto - sända beloppet i svensk valuta till Per Hanner, Wittstocksgatan 2, S-115 24 Stockholm. Beloppet är 40:- kr, om numret efterföljes av ett S (= bor i Stockholms-området), annars 35:- kr (se dock not x i vissa fall).

Eftersom så många av nedanstående hör till våra utländska medlemmar, anger vi också landsbokstäver för dem som inte bor i Sverige som en extra påminnelse.

5 S	275 S	498 (IS)	538 (CH)	611
70	302 (IS)	504	540 (US)x	
160 S	347 (N)	527 S	574 S	
173	377	528 S	582 (IS)	
182 (N)x	400 (DK)	529	590 S	
254 S	444 S	534 S	591 (DK)	

x) De så markerade har belopp tillgodo, nämligen

182 (Moe) 15:- 540 (Collin) 25:-

och kan alltså minska inbetalningen med angivna belopp.

De som sålunda skall betala kan samtidigt, om de vill, erlægga årsavgiften för 1986, som är samma som för 1985.

Ny bok om Grönlands posttaxor

Samlarna av Grönland kan vara intresserade av en bok om detta lands posttaxor, som relativt nyligen utkommit i Danmark. Författaren heter Poul Frølund och titeln är "Grønlandske posttakster efter 1938". Vi har inte sett boken men enligt ett referat innehåller den utom taxorna också en redogörelse för till vilket eller vilka ändamål varje frimärke närmast var avsett att användas samt uppgift om frimärkenas användningstid.

Åter ett halverat frimärke

Tom Rinman har sänt oss en kopia av ett brev, adresserat till Reykjavík och avstämplat i Höfn í Hafnafirdi den 15.VIII. 1980. Det märkliga med brevet är att det frankerats dels med ett 140 kr Facit 580 (Int. Barnåret 1979), dels med ett diagonalt halverat 20 kr Facit 536 (UPU 100 år 1974), alltså totalt 150 (gamla) kr. Frankeringen har tydligen accepterats av posten. Vad säger man, t.ex. i Island, om ett sådant brev?

De nya isländska frimärkena

Hittills under 1985 har det utgetts 8 nya frimärken.

Facit nr	Utg.- dag	Valör (aurar)	Motiv etc.
665	20/3	800	Jungfrubär (Rubus saxatilis)
666	"	900	Klippärenpris (Veronica fruticans)
667	"	1600	Strandärt (Lathyrus japonicus)
668	"	1700	Gullnagelört (Draba alpina)
669	3/5	650	Europa 85: äldre musikinstrument (se nedan)
670	"	750	
671	20/6	2000	Islands Trädgårdsförening 100 år: Oxel
672	20/6	2500	Internationella ungdomsåret: Flickansikte

Alla fyra emissionerna har som vanligt fått egen förstadagsstämpel.

Samtliga dessa nya märken är tryckta av Courvoisier i Schweiz, så några datumfyrblock blev det inte denna gång.

Den serie blommor, som inleddes 1983 med Facit 629-632 och som utökades 1984 med fyra nya märken (649-650 och 656-657), har nu alltså ökat till 12 motiv. Utom de först utgivna fyra märkena har serien tryckts i rätt stora upplagor, och man får väl betrakta den som en bruksmärkesserie.

Jungfrubär, som i Sverige också kallas stenhallon, har röda, saftiga men syrliga bär. Växten är allmän i både Sverige och Island. Klippärenpris (klippveronika) finns i alla delar av Island, medan den i Sverige endast växer i Norrland och här betecknas som rar. I båda länderna finner man strandärten bara vid kusterna - den är i Sverige också känd under namnet havsvial. I Island har den på sin tid använts som föda vid hungersnöd. Vad slutligen gäller gullnagelört (gulldraba), är det en rar växt i båda länderna och återfinns bara på gräsmark i fjällområdena. Det isländska namnet, fjallavorblöm = fjällvårblomma, låter väl bra mycket trevligare än det svenska, eller hur?

Det europeiska musikåret är det gemensamma motivet för 1985 års Europa-märken, och gamla folkinstrument är vad som återkommer på märken från olika länder. Medan det svenska postverket lyckats ge ut ett par sällsynt tråkiga märken, som bara visar själva instrumenten och detta på ett schematiskt och ointressant sätt, måste de isländska märkena få högsta betyg för skönhet och liv. Här får vi inte bara instrumenten utan också se hur de spelas, och detta av två figurer - en kvinna och en man - i de vackra gamla folkdräkterna. På 650-aurar-märket visas ett "langspil", ett instrument som i Island använts från omkring 1700 och en bit in på 1900-talet. Det är en s.k. liggande cittra och har i Sverige haft en motsvarighet i instrumentet "hummel", vilket väl numera inte spelas här i landet. Det lådliknande instrumentet på 750-aurar-märket kallas "isländsk fiol" och var i bruk in på 1800-talet.

Att Islands Trädgårdsförening ägnar sig åt att befrämja trädgårdsskötsel framgår ju av namnet. På senare tider har drivhusodling med hjälp av varma källor icke minst varit av intresse. Frimärket visar ett oxel-träd som planterades i centrala Reykjavík 1884.

Om Facit 672 är intet annat att säga än att det visar en ung och skönlockig isländska, klädd i något slags vindjacka som är oknäppt framtill. Man kan möjligen med viss undran ställa frågan: Har hon verkligen inga kläder under detta löst påhängda ytterplagg? (Är märket kanske ett oblygt försök av Island att lura till sig ännu fler turister genom att antyda att detta är normal klädsel för unga flickor i landet?)

Frimerkjasalan bättrar sig

Den kritik, som bl.a. i Alltinget riktats mot isländska postverkets frimärksavdelning, Frimerkjasalan, i fråga om dess försäljningsarbete och särskilt exportförsäljningen, och som vi nämnde i förra rapporten, har tydligen tagits ad notam. Fr.o.m. emissionen i maj har cirkulären om nya frimärken fått en förändrad och mera tilltalande utformning, bl.a. genom att frimärkena återges i färg. Cirkulären lär dessutom ha utsänts i mera god tid före emissionsdagen.

Isländskt
porto sänkt

På grund av den ständiga isländska inflationen - som under senaste år dock varit något mindre än förut - kommer med ganska korta mellanrum nya portohöjningar. Folmer Østergaard, som är specialist på de isländska portosatserna och försändelser som dokumenterar dessa, brukar hålla oss informerade om de nya taxorna och har sänt oss den senaste portotabellen, som gäller från 1 juli 1985. Som vanligt innehöll den portohöjningar, men Folmer noterade att han för första gången på 50 år hittat en portosats som sänkts. Portot för brev i viktklassen 20 - 100 gram inrikes och inom Norden har nämligen gått ned från 13 till 10 isl. krónur! (Portot för brev under 20 gram höjdes däremot i vanlig ordning och är nu 8 kr.) Isländska kronan står nu i cirka 20 svenska ören.

Höpflugbrev

Det är ett år sedan vi senast kunde anmäla en tillökning i vår förenings lista över kända bevarade Balbo-brev. Sedan föregående Rapport har nu två medlemmar anmält tidigare okända brev och sänt oss bilder av dessa.

Harald Tysland har anmält nr 226, ett brev som lustigt nog är adresserat till en islänning i Karlstad i Sverige, och som finns hos en amerikansk samlare. Viggo Sloth har skickat in bilden av nr 262 från en dansk auktionskatalog 1984.

Därmed har vår förteckning ökat till 99 nummer, och eftersom det var så länge sedan vi hade med en fullständig lista över dem i Rapport, väntar vi inte på det hundrade utan listar här de av oss kända numren på Höpflug-breven, alltså de brev med Höpflug Ítala-märkena, som flögs av Balbos eskader till Amerika 1933, och som identifieras av rek-etiketterna, som var numrerade 1-298.

Av de brev, vars nummer är understrukna, har vårt arkiv bild eller noggrann beskrivning.

<u>2</u>	<u>27</u>	<u>49</u>	<u>71</u>	<u>102</u>	<u>145</u>	<u>177</u>	<u>198</u>	<u>229</u>	<u>274</u>
3	28	51	74	104	146	180	199	241	276
7	34	52	75	107	148	182	201	243	277
10	<u>38</u>	<u>53</u>	<u>77</u>	<u>110</u>	<u>152</u>	<u>183</u>	<u>205</u>	<u>247</u>	<u>280</u>
12	<u>39</u>	<u>58</u>	<u>79</u>	<u>111</u>	<u>153</u>	<u>184</u>	<u>211</u>	<u>248</u>	<u>282</u>
15	<u>40</u>	<u>59</u>	<u>81</u>	<u>117</u>	<u>156</u>	<u>185</u>	<u>212</u>	<u>250</u>	<u>283</u>
19	<u>44</u>	<u>60</u>	<u>86</u>	<u>121</u>	<u>162</u>	<u>186</u>	<u>216</u>	<u>252</u>	<u>284</u>
<u>20</u>	<u>46</u>	<u>63</u>	<u>90</u>	<u>123</u>	<u>169</u>	<u>192</u>	<u>218</u>	<u>262</u>	<u>285</u>
<u>25</u>	47	65	91	127	172	194	<u>226</u>	<u>267</u>	<u>295</u>
<u>26</u>	48	67	<u>93</u>	<u>144</u>	<u>176</u>	195	<u>227</u>	<u>273</u>	

Vad kan Du, som till äventyrs inte är specialist på Höpflug-brev, använda denna lista till? Jo, Du kanske kan hjälpa oss att komplettera den med för oss ännu okända nummer. Rapportera därför till sekreteraren om Du känner till eller senare får reda på något nummer utöver de nämnda eller om Du t.ex. får se något sådant i någon mindre spridd auktionskatalog (de i Sverige vanligaste bevakas av styrelsen). Förutom numret är vi intresserade av att få bild av brevet eller noggrann beskrivning (adressat, avstämplingsdag, frankering utöver Höpflug-märkena). Även stämplarna på baksidan, påsatta i USA eller Canada, är av intresse, eftersom det finns flera varianter. - Vi är också intresserade av att få in bilder eller beskrivning av de nummer härövan som inte är understrukna.

Nya rön om
aurmärkena
(Walther
Fenger)

Walther Fenger är känd för oss inte bara för sina studier av Reykjavíks äldsta poststämplar - bl.a. upptäckten av de olika placeringarna av bokstäverna i A- och C 1-stämplarna - utan han har också bidragit till vår kunskap om 1800-talets aurmärken

och deras varianter (1976 hade vi en rapportbilaga om dessa, skriven av Walther). Han har nu meddelat några nya iakttagelser om två av märkena, 5 aur blå och 3 aur med "dubbeltrean".

5 aur blå

Detta märke trycktes i 2 upplagor: år 1876 i 40.000 ex. och år 1878 i 50.000 ex. Det finns ju, som säkert alla vet, i två tandningar, dels 14 x 13½ (Facit nr 9), dels 12½ (Facit nr 23). Redan den redogörelse, som 1979 publicerades av dansken Lasse Nielsen (se Rapport maj 1979) om hans undersökning av Thiele-tryckeriets tandningsmaskiner tydde på, att det var 1876 års upplaga, som fick linjetandning 12½. Ytterligare belägg härför, och för att 1878 års tryckupplaga blev fintandad, erhöles genom några brev med 5 aur blå och känt årtal, vilka tillhör Islands Riksarkiv och visades första gången på Frímex 82, se vår redogörelse härom i Rapport 54.

Walther Fenger anser sig nu ha funnit ytterligare ett bevis på att 1876 års upplaga var grov-, 1878 års fintandad. Han har funnit att (de vita) linjerna i bokstäverna på de grovtandade märkena är något bredare än på de fintandade. Man kan se det t.ex. på att de blå ytorna inne i bokstäverna D i ÍSLAND och R i AUR på de grovtandade är mindre än på de fintandade. Walther har ett provtryck, som han menar är gjort före första tryckningen. Detta provtryck överensstämmer i fråga om bokstäverna med de grovtandade märkena.

Med denna ytterligare indikation på ordningen mellan upplagorna kanske vi kan känna oss ganska säkra på att det fintandade märket (Facit nr 9) är av tryckupplaga 1878. (Det kanske kan vara tid att nu ändra utgivningsåret till 1878 för detta märke i Facit, som samtidigt bör korrigeras utgivningsdatum för Facit nr 11 till 1.8.76, se Jónsbók. Ännu större anledning att vidta rättelser har katalogen Íslensk frímerki, som sedan länge har flera helt felaktiga uppgifter om 5 aur blå.)

Walther Fenger har också två andra observationer om 5 aur blå.

- a) Han menar att färgen på de grovtandade märkena är blå eller gråblå, medan det fintandade alltid är blått - alltså en avvikelse från bl.a. Facit. Vad säger andra samlare om detta?
- b) Han har funnit en variant på tandning 12½. Denna har en vit, nästan vågrät linje i vänstra delen av märket, som går från marginalen till nära ytterkanten på mittcirkeln i höjd med översta delen av den stora siffran 5. Tre exemplar av denna variant är kända av Walther. Varianten finns icke på fintandade märken, vilket kunnat konstateras på ett bevarat helark.

3 aur 14 x 13½ med dubbeltrea

"Dubbeltreorna" hade vi uppe till behandling i rapporter 1976 och kunde där klarlägga, att de fanns i tredje-femte tryckupplagorna (Facit 8 c, 8 d och 8 e). Kohl uppger att varianten finns i position 15. Fenger har nu funnit att detta är riktigt för tredje trycket, men i fjärde tryckupplagan (F. 8 d), varav bevarat helark finns, återfinns man dubbeltrean i position 43.

Eftersom aurmärkena trycktes i 100-ark men med en plåtuppsättning av 5 x 5 märken, återkommer ett fel i pos. 15 även i pos. 20, 65 och 70, medan felet i pos. 43 också finns i pos. 48, 93 och 98.

Vi tackar Walther Fenger för detta och för de illustrationer han sänt oss som dokumentation.

GILDI utan Í

Denna rubrik har kommit igen i flera rapporter nu, men kanske kan nedanstående bli en slutrapport.

1. Det är inte endast Sir Athelstan Caröe som har 100 aur, Facit 44, utan Í före GILDI. Folmer Østergaard har också ett sådant märke, garanterat äkta. Det finns alltså all anledning för Facit att lista denna variant, vilken angavs som existerande redan av Kohl.
2. Sir Athelstan uttryckte i förra rapporten ett starkt tvivel på att två i Facit upptagna varianter verkligen finns: Facit 44 v³, 100 aur med påtryck '03-'03, och Facit 51 v⁵, 5 aur med svart påtryck och "utan Í". Vi har nu fått rapport från innehavare av båda dessa varianter.
Tor Jensen har ett 3-strip av 100 aur, pos. 15-17, med '03-'03 i korrekt position, nr 16. Alla märkena med omvända ramar, som det skall vara i pos. 15-17, och med korrekta nollkombinationer. Folmer Østergaard anmäler innehav av 51 v⁵ och kan inte bara genom nollkombinationen utan genom kännetecknen på grundmärket garantera att det är äkta.
3. Ett märke 10 aur tjänste, Facit 24 v¹⁰, med den förbryllande varianten "utan sista I i Í GILDI", alltså Í GILD, har företetts för oss. Detta märke visade sig icke vara pos. 5. En närmare granskning visar en "skugga" (mycket, mycket svagt avtryck) av I-et på slutet. Bokstaven är inte bortfallen utan har helt enkelt inte fått tillräcklig färg. Om det är på basis av detta märke, vilket är ganska sannolikt, som Facit sedan några år listar varianten v¹⁰ bör nog denna variant tas bort ur katalogen.
4. Vi har fått bekräftelse på vårt i tidigare rapporter gjorda antagande att påtrycken av Í GILDI på 100-ark med en påtryckssats avseende endast 50 märken skedde på det viset, att man påtryckte ena halvdelen (t.ex. den övre) av ark i en lång serie - t.o.m. omfattande flera olika valörer - och sedan, efter omställning av maskinen, påtryckte den andra halvan av arken. Erik Lundgaard, som 1940-41 gjorde en större undersökning av Í GILDI-påtrycken, fick nämligen detta bekräftat vid intervju av ingen mindre än Jakobina Benediktsdóttir, som var den ena av de två personer, som i Félagsprentsmidjan arbetade vid tryckpressen under påtryckningen.
5. Erik Vesterager och Leif Fuglsig har med förfinade metoder, som det skulle bli för långt att här redogöra för, klarlagt att "GILDI utan Í" på 10 aur tjänste grovtandat (Facit 24) är ett första stadium i ett sönderfall av texten i påtrycket på pos. 5 i påtrycksupplaga II A, vars sista stadium är "endast L". Hans Ringertz' hypotes, nämnd i förra rapporten, har sålunda besannats. Stadierna i sönderfallet visas av följande varianter enligt Kohl och Facit:

Í GILDI
GILDI
GIL
IL
I L (avstånd mellan bokstäverna, I-et
på väg att ramla ur)
L

Dessa fel finns inte i pos. 55, alltså motsvarande position i nedre halvarket, vilket enligt Fuglsig trycktes efteråt med nya bokstäver insatta.

Fjallkonan, en
symbol för
Island

I den beskrivning av motiven på 1930 års Alltings-serie, som finns i Facit och är författad av föreningens sekreterare (= denna rapportens redaktör), står det om 35-aurar-märket (Facit 181): "Isländska nationaldräkten (högtidsdräkten)". Enligt många islänningar är kvinnofiguren Fjallkonan, som är Islands motsvarighet till vår Moder Svea och Frankrikes Marianne, dvs. en symbol för landet".

Av denna beskrivning är endast de understrukna orden tagna ur en officiell redogörelse 1930 för frimärksmotiven. När jag för ett femtontal år sedan försökte fastställa, om figuren på 35-aurar-märket egentligen representerade något annat än en kvinna i högtidsdräkt (samma dräkt som i helfigur visas på det vackra 100 kr-märket från 1965), fann jag i olika källor diverse uppslag. Stanley Gibbons' katalog angav "drottning Aud" (en historisk person från vikingatiden men icke isländska), medan Ohlmarks i boken "Frimärkena berättar" påstod att figuren var en "sierska". Dessa uppslag kunde avvisas som orimliga, däremot icke den uppgift som Sigurdur H. Þorsteinsson lämnade i katalogen "Íslensk frímerki", att kvinnan var "Fjallkonan, landets skyddspatron". Jag frågade då flera isländska vänner, och de instämde i att visst var det väl Fjallkonan.

Min tro på att jag nu kunde stå för denna uppgift höll på att få sig en riktig knäck när jag i ett av de senaste numren av isländska samlartidskriften Grúsk tog del av en artikel författad av myntsamlaren Ragnar Borg. I artikeln visas nämligen tre olika bilder av Fjallkonan och ingen av dem visar någon likhet med figuren på Facit 181.

Borg berättar också något om Fjallkonans historia. Hon har ingen särskilt gammal hävd - det är ingen figur från de gamla sagorna - utan är en produkt av 1800-talets romantiska och nationalistiska strömningar. Borg har återfunnit henne tidigast som en illustration i en år 1866 utgiven engelsk översättning av en isländsk bok. Denna bild tecknades om av författaren Benedikt Gröndal till det stora jubileumsfirandet 1874, och hans kvinnobild, som skulle representera Island, blev mycket spridd i isländska hem. Båda visar sittande kvinnofigurer med ett svärd i högra handen men eljest icke krigiskt utstyrda.

På 1920-talet fanns det isländska sedlar i valörerna 10, 50 och 100 kr, som på baksidan hade en kvinnobild, som också blev känd som Fjallkonan (jämför Moder Svea, som väl av de flesta svenskar över 30 år främst identifieras med den kvinnobild, som prydde alla svenska riksbankssedlar under en lång rad av decennier). Men denna Fjallkona var en välrustad sköldmö: utom svärdet hade hon sköld och hjälm.

Om nu detta var den senaste formen av Fjallkonan, så skulle inte 1930 års 35-aurar-märket kunna associeras med Fjallkonan. Men vad är Fjallkonan för islänningarna av i dag? Provutfrågningar visar att det icke är de gamla sedlarnas sköldmö, som kommer i tankarna, utan i stället en person i kvinnliga högtidsdräkten, som utgör ett permanent inslag i nationaldagsfesten den 17 juni, vid vilken hon (en skådespelerska) läser en högstäm dikt.

Med tanke på detta får det kanske anses tillåtligt att beteckna figuren på 35 aurar Alltinget som Fjallkonan, även om jag finner det mindre troligt att konstnären Björn Björnsson, som tecknade märket, hade henne i tankarna.

Några nyheter
från Island med
anknytning till
tidigare utgivna
frimärken

1. En helt annan "skyddspatron" för Island än Fjallkonan är St. Thorlacus (Facit nr 334 i Skálholts-serien 1956) eller rättare sagt biskopen i Skálholt Þorlákur Þórhallsson, som levde 1133 - 1193 och blev biskop 1174. Han dyrkades som "helig" redan från sin död av det då katolska folket i Island och blev t.o.m. förklarad helig av Alltinget 1198. Men för att verkligen bli ett helgon måste man som bekant bli kanoniserad av påven. Detta lyckades inte medeltidens islänningar få genomfört, bl.a. på grund av motstånd från ärkebiskopen i Nidaros (Trondheim), som hade sitt eget helgon St. Olav att slå vakt om. Islands katoliker har emellertid fortsatt ansträngningarna att få Þorlákur kanoniserad, och 1985 - alltså nästan 800 år efter sin död - blev Þorlákur äntligen förklarad för helgon av påven i Rom.

2. Den icke alldeles lyckligt utformade serien 1983 (Facit 635-636) med märken om jordvärmen och dess tillvaratagande aktualiseras av nya storfynd av värmekällor. I Nesjavellir, 30 km öster om Reykjavík och strax sydväst om sjön Þingvallavatn, har man under senare år borrar efter hetvatten. I senaste borrhålet, med ett rekorddjup på 2.265 meter, har man funnit vatten med en temperatur av över 330°C. Flera hål skall borrar, men man beräknar redan att fältet skall kunna ge minst 400 MW (= megawatt; 1 megawatt = 1000 kilowatt), alltså en effekt som svarar mot Sveriges allra största vattenkraftverks. (För att jämföra med atomkraftverk: den största kraftverksenheten i Sverige är den just under igångsättning varande atomkraftsenheten Forsmark 3 med 1050 MW i uteffekt.)

Nesjavellir kommer framförallt att tillgodogöras av det ständigt växande Reykjavík-området, som f.n. förbrukar 500 MW för uppvärmning, erhållna från källor i och intill staden. Det kan också tänkas bli lämpligt att bygga elkraftverk i Nesjavellir.

Reykjavík är ju med rätta berömt för sin uppvärmning från heta källor. Men det bör framhållas att efter hand har många andra isländska städer, byar och enstaka gårdar tagit denna uppvärmningsmetod i bruk. Det är väldiga mängder av importerat bränsle som härigenom kan sparas.

Annonser i
Rapport

I förra rapporten hade vi, efter ett långt uppehåll, en annons. Vi har ombetts att åter ange reglerna för annonsering i Rapport. De är följande:

- a) Annonser skall gälla den egna samlingen, rena handelsannonser tar vi inte emot.
- b) Annonser får omfatta 3 rader (denna rads bredd).
- c) Priset är 10:- kr per annons och skall i förväg insättas på föreningens postgiro nr 40 29 57-5.
- d) Annonserna medtas i den ordning de insänds och placeras alltid sist i rapporterna.
- e) Skulle en rapport behöva utökas med en sida enbart för en eller ett par annonser, får denna (dessa) stå över till nästa Rapport (detta för att inte en eller ett par annonser skall ge oss en väsentlig merkostnad).

Annonser

Köpes: FDC Grönland 1/8 1946 (6+8) och FDC Island 1/1 1930 (173-188).

Ragnar Carlstein, Föreningsgatan 16, 461 30 Trollhättan.